

Bilješka. - Ova rješidba Kasacionog suda riješila je pitanje koje je u Italiji bilo kontroverzno. Veći dio teorije bio se orijentirao u suprotnom pravcu od ove rješidbe, koju popraća N. Balestra odobravajućim napomenama pod naslovom "Assoggettamento dei privilegi alla legge nazionale della nave del tempo del loro sorgere". Stajalište Kasacije stabilizira položaj privilegiranog vjerovnika, a ne oštećuje hipotekarnog vjerovnika, jer su i jedan i drugi poznavali pravo zastave. Suprotno rješenje moglo bi dovesti do iznenadjenja za privilegiranog, a katkada i za hipotekarnog vjerovnika. Polje primjene Konvencije od 1926. doista ne obuhvaća takav slučaj u kojem se radi o sukobu zakona između prava jedne države ugovornice i jedne države neugovornice, iako čl. 14. Konvencije određuje da ona dolazi do primjene kad se radi o brodu koji ima pripadnost jedne od država ugovornica (ne govoreći o tome što biva u slučaju promjene državne pripadnosti za vrijeme trajanja privilegija). Nacrt revizije Konvencije od 1926, koji je donesen u New Yorku 1965. predviđa njenu primjenu (glede privilegija i hipoteka) u državama ugovornicama na sve brodove bez obzira na to da li imaju pripadnost država ugovornica ili neugovornica. Kad bi taj nacrt postao konvencijom i bio uzakonjen u Italiji, stajalište Kasacionog suda više ne bi stajalo. Međutim samo po sebi stajalište Kasacionog suda je prihvatljivo, iako otvara sigurno složene probleme u pogledu rješenja međusobnog reda prvenstva privilegija koji su nastali za vrijeme prve i druge državne pripadnosti.

E.P.

APELACIONI SUD, Venecija

Presuda od 27. IV 1966.

Comp. an. d'assicurazione di
Torino c/a Ditta Carlo Tonolo
i Provveditorato al porto di Venezia

Prijevoz stvari morem - Iskrcaj tereta - Predaja tereta lučkom skladištaru - Brodarova i skladištara odgovornost - Zastara iz ugovora o prijevozu stvari morem - Ako se u luci teret mora predati samo odredjenom skladištaru, tada se, sa stajališta stranaka iz ugovora o prijevozu, radi o administrativnom iskrcaju - U slučaju administrativnog iskrcaja nastaje između broдача i skladištara ugovor o depozitu u korist treće osobe - Unatoč ovom ugovoru ostaje netaknut odnos između broдача i primaoca iz ugovora o prijevozu - Primalac može zahtijevati bilo od broдача bilo od skladištara naknadu štete na robu koja je nastala za vrijeme njegov uskladištenja - Ako naknadu traži od broдача, primalac mora dokazati samo to da je šteta nastala, a brodar, u svr-

hu svoga oslobodjenja odgovornosti, dokazuje jedan od razlo-
ga koji ga te odgovornosti oslobadja - Ukoliko primalac tra-
ži da mu štetu nadoknadi skladištar, on mora skladištaru do-
kazati da je šteta nastala iz razloga za koje je skladištar
odgovoran - Skladištar ima pravo otkloniti svaku odgovornost
za štetu na robi koja je uskladištena na otvorenom skladištu,
ako stoga šteta nastane - Jednogodišnji zastarni rok iz Kon-
vencije o teretnici od 1924. stranke mogu sporazumno produ-
žiti

Brodar je prevezao teret kože. Luka odredišta bila je Venecija. Prema propisima koji vrijede za tu luku, roba se može ukrcavati, iskrcavati i uskladištiti samo preko jednoga poduzeća koje iskorišćuje luku. Brodar je na odredištu predao robu tomu poduzeću koje ju je uskladištilo na otvorenom skladištu. Medjutim prilikom primanja robe skladištar je izjavio da nema prostora u zatvorenom skladištu, te da će robu uskladištiti na otvorenom skladištu, pa da otklanja svaku odgovornost za štetu koja bi iz toga mogla nastati. Kad je primalac preuzeo robu, ustanovio je da jedan dio nedostaje, te da je određena količina kože oštećena, pa tuži skladištara i bro-dara da mu štetu nadoknade.

Tuženici su postavili prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Brodar je uz to prigovorio zastaru, a skladištar iznosi da je on predao onu količinu robe koju je od bro-dara preuzeo, a što se tiče štete da ona nije nastala za vri-jeme dok je roba kod njega bila uskladištena.

Sud je na ove navode tuženika zauzeo slijedeće sta-jalište:

Ako brodar mora predati robu u luci tačno odredjenom poduzeću, tada se, sa stajališta ugovora o prijevozu, radi o tzv. administrativnom iskrcaju. Na temelju ovog iskrcaja bro-dar sklapa sa skladištarom ugovor o depozitu u korist trećeg, tj. primaoca. Medjutim unatoč postojanju toga ugovora nije prestao vrijediti ni ugovor o prijevozu stvari. Iz toga logi-čki proizlazi da primalac ima pravo tužiti bro-dara i skladiš-tara. Ako tuži bro-dara, dovoljno je da dokaže da je šteta na-stala prije nego što ju je on preuzeo, a na bro-daru je dužnost da dokaže koji od razloga koji ga oslobadjaju odgovornosti. U slučaju da primalac zahtijeva naknadu štete od skladištara, primalac je dužan dokazati da je šteta nastala za vrijeme dok je roba bila kod skladištara uskladištena i da je prouzroko-vana s razloga za koji skladištar odgovara.

U konkretnom slučaju primalac nije ovo uspio doka-zati. Skladištar je dokazao da je predao onu količinu robe koju je od bro-dara primio. Što se tiče štete vještačenjem je utvrđeno da je ona nastala na brodu zbog nedovoljnog vjetre-nja tereta. Osim toga skladištar je imao pravo otkloniti od sebe odgovornost za štetu koja bi mogla nastati na robi radi

toga što je bila uskladištena na otvorenom skladištu, kako je on to izjavom brodaru i učinio.

U pogledu zastarnog roka iz Konvencije o teretnici od 1924. godine sud smatra da je strankama slobodno ugovarati duže zastarne rokove, jer se radi o zastari iz ugovornog odnosa. S obzirom na sve izneseno brodara je sud obvezao na naknadu štete, a skladištara slobodio tužbenog zahtjeva.

(Dir.Mar. 1966, str.270)

B.J.

OKRUŽNI SUD, Genova

Presuda od 6.IV 1966.

Sinclair Somal Co. c/a Oil country supply Co., F.I.P., Navimar i drugi

Kupoprodaja CIF - Prijevoz stvari morem - Odgovornost prodavaoca i njegovog špeditera - Potprijevozni ugovor - Klausula FIOS - Sigurna luka - Klausula OR SO NEAR..... - LIBERTY CLAUSE - Sposobnost broda za iskrcaj tereta - CIF
prodavalac obvezan je upotrijebiti dužnu pažnju za izvršenje svojih ugovornih obveza - Ako je tako postupio, ne snosi rizik za nesposobnost broda - Prodavalac je upotrijebio dužnu pažnju ako je svom špediteru naredio da sklopi ugovor za brod koji je sposoban izvršiti prijevoz prodane robe - Kupac nije aktivno legitimiran prema prodavaočevom špediteru - Kupac ima pravo od brodara zahtijevati naknadu štete za štetu koja je nastala tokom prijevoza - Naručitelj koji sklopi potprijevozni ugovor odgovara potkrcatelju direktno ako je naručitelj izdao teretnicu - U ovom slučaju naručitelj ima pravo regresa prema brodaru - Ako brodar potkrcatelju izda teretnicu a da se ne pozove na ugovor o prijevozu, on odgovara direktno potkrcatelju - Klausula FIOS odnosi se uvijek na troškove, a na temelju nje brodar se oslobadja rizika samo ako on nije ukrcao odnosno iskrcao robu - Ako se brodar obveže da će s brodom ući u jednu tačno određenu luku, ne može se kasnije pozivati na okolnost da ta luka nije sigurna - Nesposobnost broda da u luci odredišta iskrca teret spada u komercijalnu nesposobnost broda i za nju brodar odgovara - Klausula OR SO NEAR daje brodaru pravo da teret iskrca u koju drugu luku, ili da ga vrati u luku ukrcaja pod pretpostavkom da on nije odgovoran za nemogućnost iskrcaja - Isto značenje ima i LIBERTY CLAUSE

Jedna somalijska firma kupila je 1.000 tona bari-ta CIF Mogadiš. Prodavalac je povjerio brigu oko transporta